

Nýggir haldarar
eiga at tekna seg
á posthúsinum.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNADUR

BRÓÐRALAG

NR. 50.

LEYGARDAGIN
29. JUNI 1963

36. ÁRG.

WILLY BRANDT, yvirkongarstjóri í Berlin:

Støða Berlins í ideologiska og makt-politiska stríðnum eystur—vestur

Heimskendi yvirkongarstjórin í Vesturberlin, Willy Brandt hevur til SOSIALIN skrivað grein um støðu Vesturberlins í kalda stríðnum, og víðgerð hann serstakliga tíðarskeiðið aftaná 13. august 1961, tá ið kommunistavaldið fann uppá at gera «skammarmúr» tvørtur ígjøgnum Berlin og fullkomuliga tvi-býta henda heimshý.

Willy Brandt er javnaðarmaður, og við seinasta býarval í Berlin vann hann stórsigur, reinan meiriluta við 61 pst. av atkvøðunum aftanfyrir seg.

Fyrst í 1930'num mátti Willy Brandt flyggja úr Týsklandi undan Hitlervaldinum. Hann fór til Noregs og seinri — tá Noreg varð hersett av Týsknum — til Svøríkis. Aftaná krigsslok vendi hann heim aftur til Týskland og er nú forbundskanslara-alevni tyska JAVNAÐARFLOKKSINS, sum við seinasta val hevði munandi framgongd.

Hovudsátt Willy Brandts er aftur at sameina Berlin og síðan alt Týskland.

Willy Brandt er ikki bara ein býarpolitikkari; men ársakað av serstöðu Berlins í kalda stríðnum millum eystur og vestur er hann vorðin ein góður heimspolitikkari og framúr væl umtóktur í øllum Vesturheiminum.

Áður enn vit endurprenta grein Willy Brandts, skulu vit siga eitt sindur frá kommunalu víðurskiftinum í Berlin, og hvussu víðurskifti hansara er skipað.

Eisini ein fólkaatkvøða

AV 17 MILJÓNUM IBUGVUM Í EYSTURTÝSKLANDI «DDR» (demokrætiska fólkaræpublíki Týsklands) ERU MEIRA ENN 4 MILJÓNIR FLYGGJADIR TIL VESTURTÝSKLANDS.

KOMMUNALA SKIPANIN Í BERLIN.

Berlin er býttur sundur í 20 lokalkommunur, harav tær 12 liggja í Vesturberlin og hinar 8 í Eysturberlin.

Tær einstøku kommunurnar eru samansettar av 8—10 minni býum, sum eru vaksnir saman. Hetta sær ein týðuliga enn í dag. Tær minni sóknarkirkjurnar og tinstøðini liggja nú mitt í Berlin. Summir av teimum gomlu gørdunum við kirkjurnar, sum vóru miðdepilin í teimum smærru býunum, eru til tann dag í dag.

Stórberlin verður stýrdur av einum parlamenti, sum **WILLY BRANDT** er yvirkongarstjóri fyri. Hetta kommunala økið er í vidd 884 kv.km.

Hovudsýsrið hevur um hend: samferðslu, polití, slökkiliðið, gas, el-verkir, S-tok og tilíkt.

Lokalstýrni taka sær av máløkum javnbjóðis teimum áður nevndu. Hesi máløk: eru í ein vissan mun bundin og trevtað av arbeiðslagnum hjá hovudsýsriðnum, tá hetta ofta áleggur lokalstýrnum at fremja vissar uppgávur.

Lokalumsitingin hevur um hend: sosialmál, skúlaskeipan, bókasavn

Njósnaargøla í Sviaríki

Størsta njósnaargøla í søgu Svøríkis er nýliga avdúkað. Svenskur hermaður, Wennerström, sum í mong ár hevur verið høgur embættismaður innanfyri svensku verjuna, er avdúkaður sum njósnaari fyri Russland. Hann vígongur at hava selt Russum upplýsingar um verju Svøríkis.

WILLY BRANDT

munu Steglitz, ein kommuna við 200.000 íbúgvum.

Kommunan hevur sjálvstøðugt «óknarstýri», sum verður valið av borgarunum innanfyri hetta býarskiði. Valdir verða 48 limir, sum aftur velja ein magistrat við 8 limum, sum hava hina veruliga avgerðina í prinsipiellum málum. Tær 8 limirnir í magistratinum er óvást myndugleiki hjá kommunum. Her er soleiðis talan um eitt kollektívt ráð, sum er undir fyriseiti av borgarstjóranum. Hansara ávirki er avmarkað av samstarviðinum við hinar 7 limirnir. Er ein ikki nøgdir við avgerðina hjá einari kommunalari nevnd, nyttar tað ikki at klaga til borgarstjóran, í hann hevur ongan myndugleika at broyta nakrar avgerðir. Tað einasta, hann kann gera, er at leggja málið fyri magistratin, sum hevur myndugleika at broyta avgerðirnar hjá einari kommunalari nevnd.

(Framhald á 2. síðu).

JARÐARLÓGIRNAR FULLU SO EIGGILIGA

STJÓRNARFLOKKARNIR KREIJA NÚ SAMRÁÐINGAR VIÐ ANDSTØÐUFLOKKAR NAR UM NÝGGJAR JARÐARLÓGIR

Við stórum meiriluta fullu donsku jarðarlógirnar um býstaðurskyldu á landbúnaðargørðunum, statsforkeypsrætt, kommunuforkeypsrætt og náttúrufríðing.

Lógirnar finga ávikavist 27,8 % já-atkvøður og 44,5 % nei-atkvøður; 27,9 % móti 44,3 %; 28,6 % móti 43,7 % nat. og 30,8 pst. móti 41,5 pst.

Fólkaatkvøðan 25. juni gav sostatt tað úrslit, at tær allar vóruð kollðomdar, og at stjórnin nú má

broyta sína ætlan um jarðarlóg-gávuna.

Tað vóru 72 % av veljarunum á vali.

Stjórnarflokkarnir hava longu sagt seg at vilja samráðast við støðuna um, at nýggjar lógir verða formaðar og krevja, at andstøðan kemur fram við sínum uppskoti.

Tað verður tó ikki talan um nýval — ið hvussu er ikki enn.

LANDSLÍÐIÐ

Seinrapartin hósadagin kom «Leivur Ossur» inn á Lerwick við føroyska landsliðinum. Frætt er, at landskappingin í fótbólti fer fram einrapartin í dag. Í gjárkvöldið varð býarlíðysturin Lerwick — Tórshavn leikadur, men blaðið var farið til prentingar, áðrenn úrslitið av dystinum fyrlið.

Poul F. - er farin at yrkja um politikk

Min gamli vinur.

At tann stóra fjöldi hann lata seg villeidda av geyli og skróli, hava vit tíværri so mong domi um bæði í Føroyum og aðrastaðni. Hvussu kundi t. d. Hitler — ein arbeiðsleysur málari, komið úr Eysturríki, fáa 80 milljónir tyskarar at hoppa aftaná seg, inntil alt fór í sor?

Undir krígunum hoppaðu heim-ingurin av Føroya fólki aftaná mann, kanska menn, sum eg ikki her leggi í at nevna.

Men eins og tyskarar nú duga at seggia teirra orskap, siggia nú eisini mong fólk her á landi, hvussu villeidd tey vóru undir krígunum av ósonnum geyli og skróli.

Hevði Louis Zahariasen liva nú í lutoni, so sátu tilíkir geylarar og skrólarar ikki í landsins hægstu sessum í dag.

At tápulig fólk, sum litið lesa, kunna lata seg blinda og villeidda skjili eg væl; men at ein so vitugur maður sum Poul F. ikki skal hava fingið eyguni upp fyri øllum til ósanna geyli um vinnulánsgrunnin og annað tilíkt er ilt at

180 tons

Grønlandsveidan hjá Havørnini: 180 tons — teir eru farnir nýggj an tús til Grønlands.

Til Grønlands

Ikki eru allir útróðramennirnir farnir til Grønlands enn.

Blikur fer við 12 bátum og mann-ing. 60 í tali. Teir skulu stóðast á Eggertsoynni og rógva út haðan.

Sildaveiðan

Higartil hevur ikki borið til av tí fræga hjá sildaskipunum; tey fáu sum higartil hava roynt, siga frá litlari sild.

Nú um vikuskiftið munnu 19 sildaskip verða á veiðuokinum.

Russar hava sagt frá, at sildin, teir keypa, ikki má verða veidd frammanundan 1. juli.

skilja — uttan tá ið ein veit, at skald og søgusmiðir — lat meg siga yrkjarar og søguskald ógamtíð hava bæði beinini á jorðini viðhvørt bert annað og sum oftast hvorki.

Min gamli vinur Poul F. — Tá hevur givið mær mangan góðan látur við tínum frálíku søgum og yrkingum. Halt fram við, at yrkja sum t. d. Gravarferðin og at emseta stuttligar yrkingar t. d. eftir Robert Burns.

Mangar stuttligar søgur hevur tú fortalt mær; men alt ovfær eru prentaðar. Lat okkum fáa nakrar heilt stuttligar í bók. Tær eru pengar verðar. Men sum politikkari — fellur tú heilt ígjøgnum. At tú skalt tala um, hvi skip ikki bera seg? Hevur tú sæð hvussu mong hundrad túsund, ið skipin selja fyr? Hvi standa tey seg ikki? Latum okkum fáa landsnátt við allari útgerð, radióe el-lutur, olju og salti og luxussørum.

Latum okkum so seta á stovn landsfiskasølu, landreiðari o. s. fr. so skal alt bera seg, og fiskimenn skulu ikki nóvást ella freistast at fara við útlenskum skipum fyrir at fáa nokur túsund meira fyrir hvønn túsund soleiðis sum víðurskiftirni eru í løtini.

At yrkja og skriva søgur er eitt — og at fáast við politikk er nakad heilt annað. Soleingi eg fáiast við politikk og tú yrkir og smíðar stuttligar søgur, eru vit bestu vinir. Men fara vit at skifta um, so verða vit óvást eins og maðurin sum skuldi passa alt heima og ansa kúnni, meðan konan fer út at arbeiða. Hann tjóðraði kúnnu upp á tekjuna og koyrdi tjóðrið niður ígjøgnum tjóðaran, og bant tað tvørtur um lerið á sær sjálvum, og setti seg at binda.

Men hvat hendi tá? — Jú, — kúgvín datt niður av tekjuni, og harvið togaði hon mannin upp eftir øðrum afturbeininum, so hann hekk í tjóðaranum, tá ið konan kom aftur til húsar um kvöldið.

Lat mann verða mann og konu verða konu og politikkarar verða politikkarar og skald verða skald. Tá er alt í lagi, min góði Poul F.

Eg heilsar tær vinarligast.

Jóhann H. Danbjørg.

VEGNA FLYTING

til storri og meira nútíðarhóskandi holi á SKANSATRØÐNI (oman fyrir Grótvíkið), verður **GRAFIA** stongt 7.—22. juli.

Fyri at avgreiða inniliggjandi arbeiði, verður avgreiðslutíðin fyrir klisjeir 3. vikur, fyríbils.

GRAFIA